

Motion till riksdagen 2021/22:4475

av **Christian Carlsson m.fl. (KD)**

med anledning av prop. 2021/22:132 Förskola för fler barn

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen avslår det som föreslås i propositionen om att varje hemkommun ska vara skyldig att genom uppsökande verksamhet ta kontakt med vårdnadshavare till de barn som inte har en plats i förskolan och informera om förskolans syfte och barnets rätt till förskola.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att varje hemkommun ska vara skyldig att ta kontakt med samtliga vårdnadshavare för att informera om förskolans och de andra barnomsorgsalternativens syfte samt om rätten att välja barnomsorg och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en skyldighet för varje hemkommun att erbjuda familjedaghem för de föräldrar som så önskar, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
4. Riksdagen avslår det som föreslås i propositionen om att göra det obligatoriskt för hemkommunen att reservera en plats vid en förskoleenhet för barn som har bott i Sverige kort tid eller som har föräldrar som bott i Sverige en kort tid, även utan att något önskemål om förskola har anmälts av barnets vårdnadshavare.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att varje hemkommun ska erbjuda barnomsorg på deltid i form av språkförskola eller annan barnomsorg för barn som behöver utveckla sina språkkunskaper i svenska, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förskolan ska ge barnen förutsättningar att behärska det svenska språket på en nivå som kan anses adekvat med hänsyn till barnets utveckling i övrigt och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Målet för förskolan och annan barnomsorg ska vara att möta varje barns behov av trygghet, omsorg, stimulans, lek, gemenskap och utveckling. Kristdemokraterna anser att föräldrar ska kunna välja den barnomsorg som de anser är bäst för deras barn. Det ligger också i linje med Förenta nationernas deklARATION om de mänskliga rättigheterna. Av detta skäl behöver det finnas olika barnomsorgsformer samtidigt som all barnomsorg ska hålla hög kvalitet. Vi vill förbättra kvaliteten i all barnomsorg, där barnens behov och rättigheter utgör grunden.

I propositionen lägger regeringen fram förslag som syftar till att öka deltagandet i förskolan. Kristdemokraterna instämmer i att det är viktigt att stärka kunskaperna i svenska språket för barn som har behov av det. Språkkunskaper grundläggs tidigt och att tala och förstå ett språks alla nyanser är oumbärligt för god delaktighet i samhälle och arbetsliv. Vi anser däremot inte att förslagen i propositionen är ändamålsenliga eller att de på ett tillräckligt sätt respekterar valfriheten för familjen eller föräldrarnas rätt att själva välja barnomsorgsform för sina barn. Regeringen tar inte heller hänsyn till de barnomsorgsalternativ som kommunen har att ta hänsyn till enligt skollagen när det gäller barn i åldrarna före förskoleklass. Vi redogör för våra invändningar och presenterar våra alternativa förslag nedan.

Kristdemokraternas syn på regeringens förslag

I propositionen föreslås inledningsvis att hemkommunen blir skyldig att bedriva uppsökande verksamhet av vårdnadshavare till barn som inte har en förskoleplats för att informera om förskolan med syftet att öka andelen barn i förskolan. Det föreslås att kontakt ska tas varje höst från och med det att barnet är tre år till och med sex års ålder, om barnet inte börjar förskolan. Kristdemokraterna motsätter sig detta förslag som vi menar syftar till att få fler barn att börja i förskolan. Vi anser att det är viktigt att värna föräldrars rätt att välja barnomsorgsform för sina barn. Regeringens förslag skickar entydigt en signal om att det är förskola som är det alternativ som föräldrar förväntas och bör välja. Förskolan görs till norm medan andra barnomsorgsformer sätts på undantag. Regeringen bortser ifrån att familjer och barn är olika, och förslagen i propositionen tar inte tillräcklig hänsyn till olika barnomsorgsalternativ eller föräldrars önskemål. Flera remissinstanser är precis som Kristdemokraterna kritiska till regeringens förslag. Sveriges Skolledarförbund skriver i sitt remissvar att regeringens förslag riskerar att bli både resurskrävande och integritetskränkande. Vidare menar Integritetsskyddsmyndigheten (IMY) att det saknas en bedömning av om förslagets konsekvenser är proportionerliga i förhållande till syftet. Kristdemokraterna föreslår baserat på ovanstående att det aktuella förslaget ska avslås. Istället anser vi att hemkommunen ska ha en skyldighet att ta kontakt med samtliga vårdnadshavare för att informera om förskolans och de andra barnomsorgsalternativens syfte samt om rätten att välja barnomsorg för sina barn. Detta bör ges regeringen tillkänna.

Enligt skollagen ska hemkommunen sträva efter att erbjuda ett barn pedagogisk omsorg, om barnets vårdnadshavare önskar det istället för förskola eller fritidshem. Kommunen ska ta skälig hänsyn till vårdnadshavares önskemål om verksamheten. Regeringen skriver att ett genomförande av de förslag som förs fram i propositionen kan medföra att färre vårdnadshavare väljer pedagogisk omsorg för sina barn. Det vore inte

nödvändigtvis en positiv utveckling. Kristdemokraterna anser att föräldrars rätt att själva välja barnomsorgsform för sina barn ska värnas och respekteras. Det finns redan i dag en tendens att kommunerna prioriterar förskoleverksamheten framför familjedaghem, vilket gör att antalet familjedaghem minskar samtidigt som barngrupperna i förskolan blir allt större. Kristdemokraterna vill bryta den utvecklingen och istället stärka valfriheten. Vi föreslår därför en skyldighet för alla kommuner att erbjuda familjedaghem för de föräldrar som önskar den barnomsorgsformen för sina barn. Detta bör ges regeringen tillkänna.

Vidare föreslår regeringen att det ska bli obligatoriskt för hemkommunen att erbjuda allmän förskola och att reservera en förskoleplats till barn som är födda utomlands och vistas i Sverige sedan högst fem år, eller om vårdnadshavare är bosatta i Sverige och vistats här sedan högst fem år. Detta ska gälla utan att föräldrar anmält önskemål om förskola. Detta erbjudande ska ges från det år barnet fyller tre år. Kommunen ska även sträva efter att reservera plats till barn i behov av bättre språkutveckling i svenska. Proceduren med reserverad förskoleplats ska sedan upprepas inför varje höst till och med det år då barnet fyller fem år. Även detta förslag mötte kritik ifrån flera remissinstanser. Friskolornas riksförbund och Sveriges Skolledarförbund avstyrker regeringens förslag eftersom de menar att direktinskrivningen kan uppfattas som alltför ingripande gentemot vårdnadshavarna och påverkar valfriheten. Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) avstyrker förslaget eftersom vårdnadshavare själva ska avgöra om de vill ha förskola för barnen och i sådana fall vilken förskola. De anser att pedagogisk omsorg bör räknas som ett bra alternativ till förskola och något som vårdnadshavare ska kunna välja. Därutöver är det ett antal remissinstanser, såsom Idéburna skolors riksförbund, Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) och ett flertal kommuner (Botkyrka, Enköping, Göteborg och Kungsbacka) som också avstyrker regeringens förslag. Kristdemokraterna instämmer med dessa remissinstanser och föreslår att det aktuella förslaget avslås till förmån för vårt eget förslag som innebär att barn som har bott i Sverige en kort tid, eller som har vårdnadshavare som har bott i Sverige en kort tid, ska erbjudas barnomsorg på deltid i form av språkförskola eller annan barnomsorg där barnen ges möjlighet att utveckla sina kunskaper i svenska språket, och detta bör ges regeringen till känna.

Utöver den remisskritik som har redovisats ovan utifrån regeringens förslag om direktinskrivning så innebär förskola i sig inte någon garanti för att barnen ska ges de bästa förutsättningarna att lära sig svenska. Bristande språkkunskaper är därtill inte bara ett stort problem bland barnen i vissa delar av landet. På alltför många förskolor är det ett problem även bland personalen. Det här är något som behöver åtgärdas. Kristdemokraterna föreslår därför att tillräckliga språkkunskaper ska krävas av personalen inom all barnomsorg. Vi vill införa krav på att all barnomsorg, såväl förskola som familjedaghem, ska ge barnen förutsättningar att behärska det svenska språket på en nivå som kan anses adekvat med hänsyn till barnets utveckling i övrigt. Detta bör ges regeringen tillkänna.

Mot bakgrund av vårt förslag om att all barnomsorg ska ge barnen förutsättningar att behärska det svenska språket finns dock inte skäl att försöka styra vilken barnomsorgsform föräldrarna ska välja för sina barn. För oss kristdemokrater är valfriheten för familjen viktig. Vi respekterar och värnar föräldrars rätt att välja.

Christian Carlsson (KD)

Pia Steensland (KD)

Roland Utbult (KD)

Acko Ankarberg Johansson (KD)